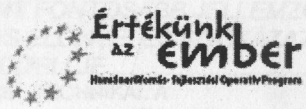

KÖRNYEZETMENEDZSMENT

1.1.1. Környezetmenedzsment fogalma	20
1.1.2. Környezetmenedzsment céljai	21
1.1.3. Környezetmenedzsment rendszer	22
1.1.4. Környezetmenedzsment szabványok	23
1.1.5. Környezetmenedzsment rendszer kialakítása	24
1.1.6. Környezetmenedzsment rendszer felépítése	25
1.1.7. Környezetmenedzsment rendszer működtetése	26
1.1.8. Környezetmenedzsment rendszer felülvizsgálata	27
1.1.9. Környezetmenedzsment rendszer értékelése	28
1.1.10. Környezetmenedzsment rendszer tanúsítása	29
1.1.11. Környezetmenedzsment rendszer fejlesztése	30
1.1.12. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatban	31
1.1.13. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a társadalomban	32
1.1.14. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a globális környezetben	33
1.1.15. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a versenyképességben	34
1.1.16. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a fenntarthatóságban	35
1.1.17. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatirányításban	36
1.1.18. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfejlesztésben	37
1.1.19. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatmarketingben	38
1.1.20. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfinanszírozásban	39
1.1.21. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatirányításban	40
1.1.22. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfejlesztésben	41
1.1.23. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatmarketingben	42
1.1.24. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfinanszírozásban	43
1.1.25. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatirányításban	44
1.1.26. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfejlesztésben	45
1.1.27. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatmarketingben	46
1.1.28. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfinanszírozásban	47
1.1.29. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatirányításban	48
1.1.30. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfejlesztésben	49
1.1.31. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatmarketingben	50
1.1.32. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfinanszírozásban	51
1.1.33. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatirányításban	52
1.1.34. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfejlesztésben	53
1.1.35. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatmarketingben	54
1.1.36. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfinanszírozásban	55
1.1.37. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatirányításban	56
1.1.38. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfejlesztésben	57
1.1.39. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatmarketingben	58
1.1.40. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfinanszírozásban	59
1.1.41. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatirányításban	60
1.1.42. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfejlesztésben	61
1.1.43. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatmarketingben	62
1.1.44. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfinanszírozásban	63
1.1.45. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatirányításban	64
1.1.46. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfejlesztésben	65
1.1.47. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatmarketingben	66
1.1.48. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfinanszírozásban	67
1.1.49. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatirányításban	68
1.1.50. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfejlesztésben	69
1.1.51. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatmarketingben	70
1.1.52. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfinanszírozásban	71
1.1.53. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatirányításban	72
1.1.54. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfejlesztésben	73
1.1.55. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatmarketingben	74
1.1.56. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfinanszírozásban	75
1.1.57. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatirányításban	76
1.1.58. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfejlesztésben	77
1.1.59. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatmarketingben	78
1.1.60. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfinanszírozásban	79
1.1.61. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatirányításban	80
1.1.62. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfejlesztésben	81
1.1.63. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatmarketingben	82
1.1.64. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfinanszírozásban	83
1.1.65. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatirányításban	84
1.1.66. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfejlesztésben	85
1.1.67. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatmarketingben	86
1.1.68. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfinanszírozásban	87
1.1.69. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatirányításban	88
1.1.70. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfejlesztésben	89
1.1.71. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatmarketingben	90
1.1.72. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfinanszírozásban	91
1.1.73. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatirányításban	92
1.1.74. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfejlesztésben	93
1.1.75. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatmarketingben	94
1.1.76. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfinanszírozásban	95
1.1.77. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatirányításban	96
1.1.78. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfejlesztésben	97
1.1.79. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatmarketingben	98
1.1.80. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfinanszírozásban	99
1.1.81. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatirányításban	100
1.1.82. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfejlesztésben	101
1.1.83. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatmarketingben	102
1.1.84. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfinanszírozásban	103
1.1.85. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatirányításban	104
1.1.86. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfejlesztésben	105
1.1.87. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatmarketingben	106
1.1.88. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfinanszírozásban	107
1.1.89. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatirányításban	108
1.1.90. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfejlesztésben	109
1.1.91. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatmarketingben	110
1.1.92. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfinanszírozásban	111
1.1.93. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatirányításban	112
1.1.94. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfejlesztésben	113
1.1.95. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatmarketingben	114
1.1.96. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfinanszírozásban	115
1.1.97. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatirányításban	116
1.1.98. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfejlesztésben	117
1.1.99. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatmarketingben	118
1.1.100. Környezetmenedzsment rendszer szerepe a vállalatfinanszírozásban	119

2008

Magyarország célba ér

A környezetgazdálkodási mérnöki, illetve a természetvédelmi és vadgazda mérnöki alapképzési (BSc) szakok képesítési követelményeinek kidolgozása, a szakok beindítása
HEFOP 3.3.1-P.-2004-09-0071/1.0

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS.....	6
1. A MINŐSÉGMENTEDZSMENT ALAPJAI.....	8
1.1. A MINŐSÉG FOGALMA.....	8
1.2. A MINŐSÉGMENTEDZSMENT FEJLŐDÉSE.....	12
1.3. AZ AGRÁRIUM GYAKORLATÁBAN ALKALMAZOTT MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSI MÓDSZEREK ÉS RENDSZEREK ÁLTALÁNOS BEMUTATÁSA.....	19
1.3.1. Helyes mezőgazdasági és környezeti állapot biztosítása (GAEC), Helyes gazdálkodási gyakorlat (GFP).....	20
1.3.2. Jó gyártási gyakorlat (GMP).....	20
1.3.3. Nyomonkövetés.....	22
1.3.4. Veszélyelemzés a Kritikus Szabályozási Pontokon (HACCP).....	23
1.3.5. Jó mezőgazdasági gyakorlat kialakított követelmény rendszere (EUREPGAP).....	29
1.3.6. Az ISO 9000-es szabványsorozat.....	30
2. KÖRNYEZETI ALAPFOGALMAK.....	36
3. A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS.....	39
3.1. A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS FOGALMA.....	39
3.2. A FENNTARTHATÓSÁG MÉRÉSE.....	42
3.3. A FENNTARTHATÓSÁG INFORMÁCIÓ HORDOZÓI.....	44
3.4. A FENNTARTHATÓSÁGI INDIKÁTOROK FELADATA, RENDELTETÉSE, SZEREPE. A FENNTARTHATÓSÁGI INDIKÁTOROK CSOPORTOSÍTÁSA.....	47
3.5. A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS INFORMÁCIÓ ÁRAMLÁS MODELLJEI.....	52
4. A TERMELÉS KÖRNYEZETI PROBLÉMÁI.....	62
4.1. A VÁLLALATI DÖNTÉSEK KÖRNYEZETI MEGALAPOZÁSA.....	62
4.2. KÖRNYEZETI PROBLÉMÁK KEZELÉSE VÁLLALATI SZINTEN.....	63
4.3. A KÖRNYEZETTUDATOS VÁLLALATIRÁNYÍTÁS.....	65
4.4. A KÖRNYEZETI MENEDZSMENT FOGALMA.....	65
4.5. A VÁLLALATI KÖRNYEZETMENEDZSMENT KIALAKULÁSA, ALAPELVEI.....	67
4.6. A VÁLLALATI KÖRNYEZETMENEDZSMENT FONTOSABB JELLEMZŐI.....	70
4.7. A KÖRNYEZETORIENTÁLT VÁLLALKOZÁS ELŐNYEI ÉS KOCKÁZATAI.....	71
4.8. A VÁLLALATI KAPCSOLATRENDSZER MODELLJE.....	72
5. A KÖRNYEZETI SZABÁLYOZÁS ESZKÖZEI, MÓDSZEREI, TECHNIKÁI. A KÖRNYEZETVÉDELMI DÍJAK SZEREPE, DÍJAK TÍPUSAI.....	75
6. A VÁLLALATI KÖRNYEZETI TELJESÍTMÉNY JAVÍTÁS NÉHÁNY MÓDSZERÉNEK, LEHETŐSÉGÉNEK BEMUTATÁSA.....	79
6.1. KÖRNYEZETI TELJESÍTMÉNYÉRTÉKELÉS, KÖRNYEZETI MUTATÓSZÁMOK.....	79
6.1.1. A mérőszámokkal szembeni követelmények.....	82
6.1.2. Nemzetközi adatszolgáltatási elvárások.....	83
6.1.3. A környezeti teljesítménymutatók alkalmazásának hazai gyakorlata.....	85
6.2. KÖRNYEZETI KOMMUNIKÁCIÓ.....	88
6.2.1. Nyilvános környezeti jelentés – Fenntarthatósági Jelentés.....	88
6.2.2. Társadalmi felelősségvállalás (CSR).....	92
6.3. ÖKOTÉRKÉPEZÉS.....	98
6.4. ÖKOCIMKE – KÖRNYEZETBARÁT VÉDJEGY, KÖRNYEZETBARÁT TERMÉKCÍMKÉZÉS.....	100
6.4.1. Ökocimkének használatának gyakorlata az Európai Unióban.....	100
6.4.2. A környezetbarát védjegy (ökocimke) használata hazánkban.....	103
6.5. ÉLETCIKLUS ELEMZÉS.....	106

6.5.1. Kialakulása, fejlődése	108
6.5.2. LCA alkalmazási területe.....	109
6.5.3. Az életciklus értékelés adatainak minőségi követelményei.....	110
6.5.4. Az LCA szintjei (fajtái).....	111
6.5.5. Az LCA módszertanának szabványosítása.....	112
6.5.6. Az életciklus-elemzés módszertani lépéseinek bemutatása	114
6.5.7. Az életciklus-elemzés korlátai	122
6.5.9. Az életciklus elemzés során alkalmazható szoftverek	123
6.6. ÖKOMÉRLEG	124
6.7. ÖKOLÓGIAI KÖNYVVITEL.....	129
6.8. KÖRNYEZETCONTROLLING.....	130
6.9. KÖRNYEZETI HATÁSVIZSGÁLAT	132
6.10. KOCKÁZATELEMZÉS A KÖRNYEZETVÉDELEMBEN	135
7. KÖRNYEZETKÖZPONTÚ IRÁNYÍTÁSI RENDSZEREK	135
7.1. KÖRNYEZETKÖZPONTÚ IRÁNYÍTÁSI RENDSZEREK KIALAKULÁSA, FEJLŐDÉSE.....	135
7.2. A KÖRNYEZETKÖZPONTÚ IRÁNYÍTÁSI RENDSZEREK ALKALMAZÁSÁNAK ELŐNYEI	139
7.3. ISO 14001	141
7.3.1. Az ISO 14001-es szabvány általános bemutatása	141
7.3.2. Az ISO 14001-es szabvány szerinti rendszer kiépítésének előfeltételei.....	144
7.3.3. A KIR bevezetésének folyamata az ISO 14001-es szabvány alapján.....	146
7.3.4. Az ISO 14001-es szabvány szerint kiépített KIR rendszerek nemzetközi és hazai alakulása	154
7.4. EMAS.....	167
7.4.1. Az EMAS rendeletet (EC761/2001) általános bemutatása.....	167
7.4.2. Az EMAS szerinti regisztráció folyamata.....	169
7.4.3. Hogyan lehet bevezetni az EMAS-t, ha már az ISO 14001 szabvány szerinti tanúsítással rendelkezünk?.....	174
7.4.4. Különbség az ISO 14001 és az EMAS között?	176
7.4.5. Az EMAS szerinti regisztráció alakulása	178
8. INTEGRÁLT MENEDZSMENT RENDSZEREK.....	179